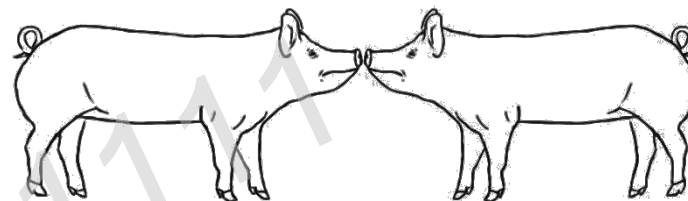

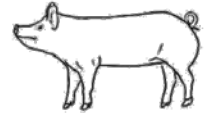
Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Oddelek za
zootehniko

Oskrba prašičev: vzrejališče & pitališče

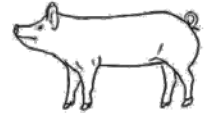
Špela Malovrh

Biologija & obnašanje prašiča

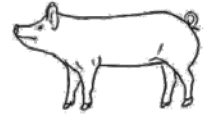
- Vsejed
- Radoveden
- V naravi večino časa nameni iskanju hrane → ritje, pa tudi paša
- Skrivanje in beg pred plenilci, pa tudi obramba (čekani)
- Socialno bitje → živi v skupinah
- Tekmovalnost & agresivnost

Biologija & obnašanje prašiča (2)

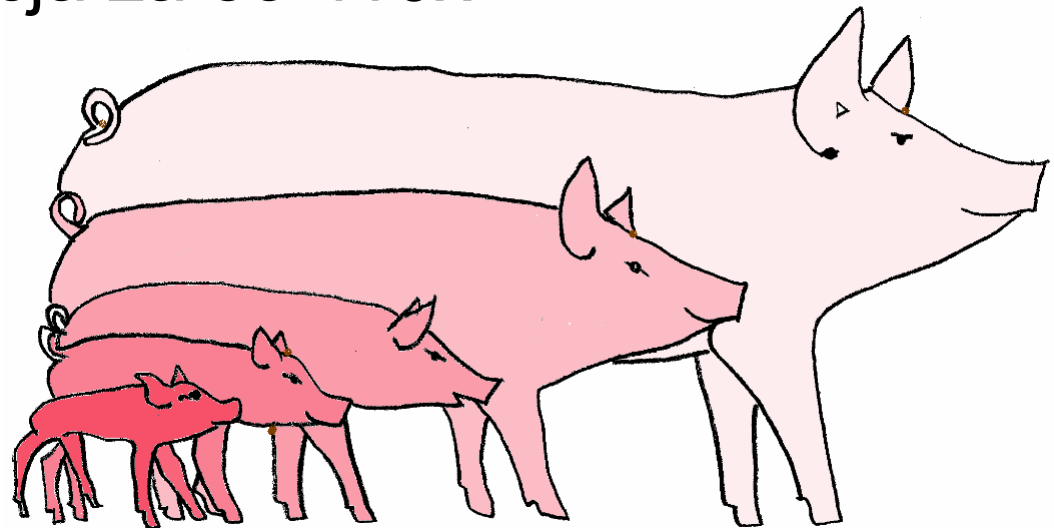

- Uhlevitev & običajni (komercialni) krmni obrok
→ skrajšan čas potreben za hranjenje
- Dolgočasenje
- Zaposlitev
- → uničevanje opreme (žvečenje, vlečenje)
- → agresivnost do sovrstnikov

Značilnosti rasti prašiča

- Rojstna masa (1-1.5 kg) → majhna
- Hitra rast po rojstvu
- Telesno maso (TM) podvoji v 7-8 dneh
- 17x povečana TM v 3 mesecih
- V 6 mesecih TM večja za 85-110x

Okolje prašiča

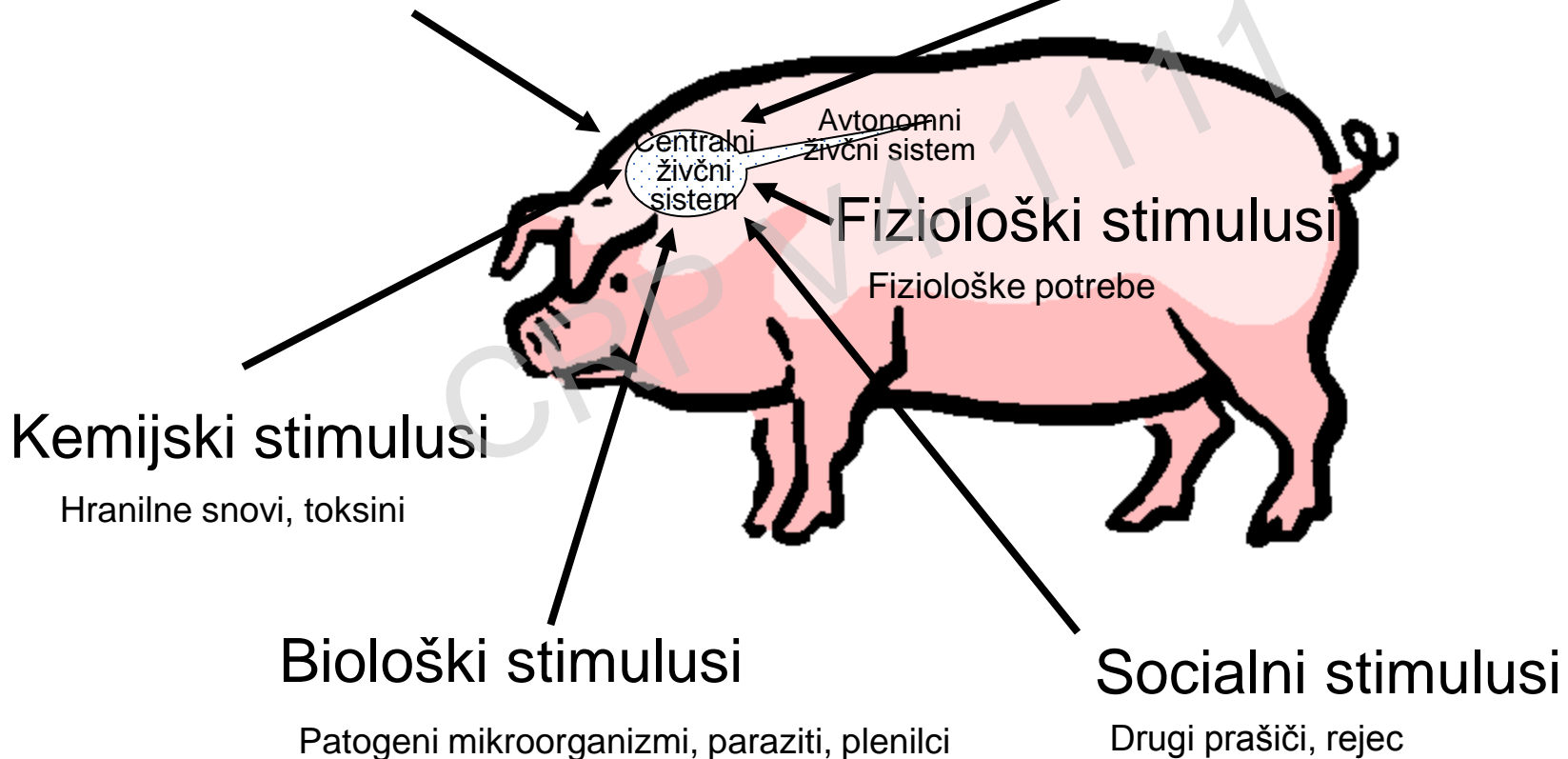

Klimatski stimulusi

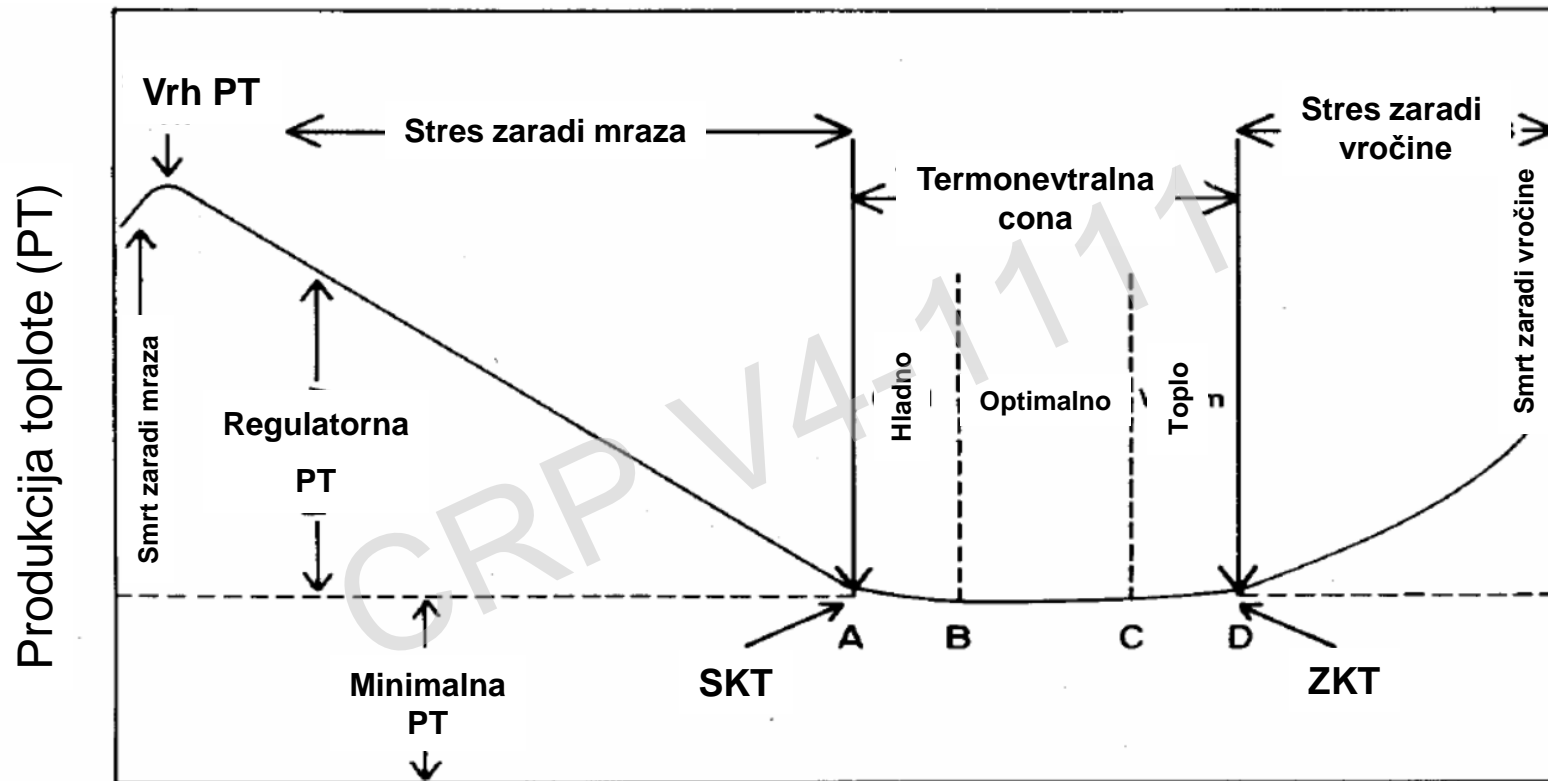
Temperatura, vlažnost zraka, sevanje, fotoperioda, gibanje zraka

Fizični stimulusi

Topografija prostora, omejitve, uhlevitev

Shema termonevtralne cone pri živalih

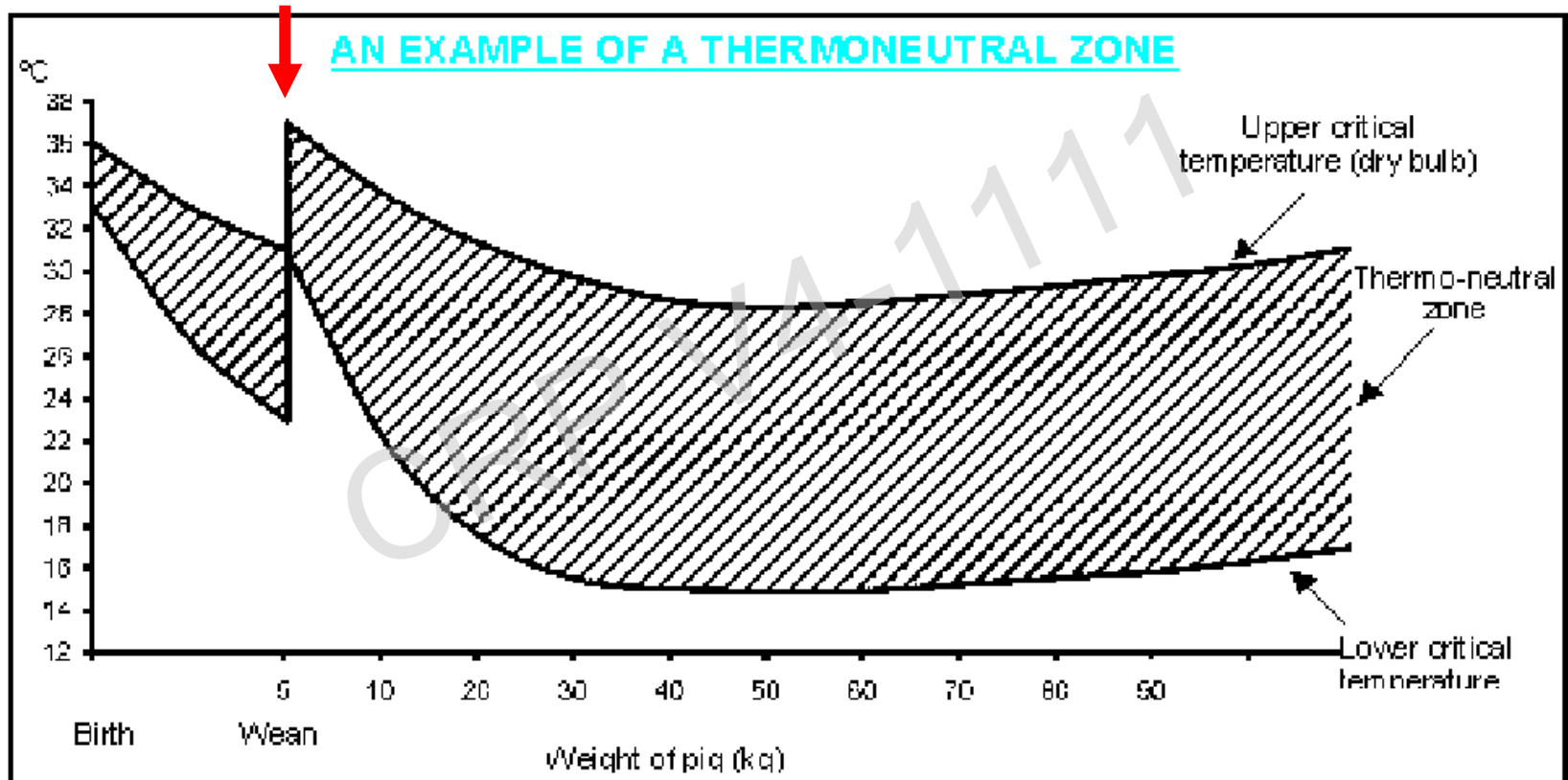
Nizka ← Okoljska temperatura → Visoka

SKT – spodnja kritična temperatura, ZKT – zgornja kritična temperatura

Termonevtralna cona – rastoči prašiči

Ob odstavitvi velika sprememba!

(Fig. 3-32)

Socialna termoregulacija

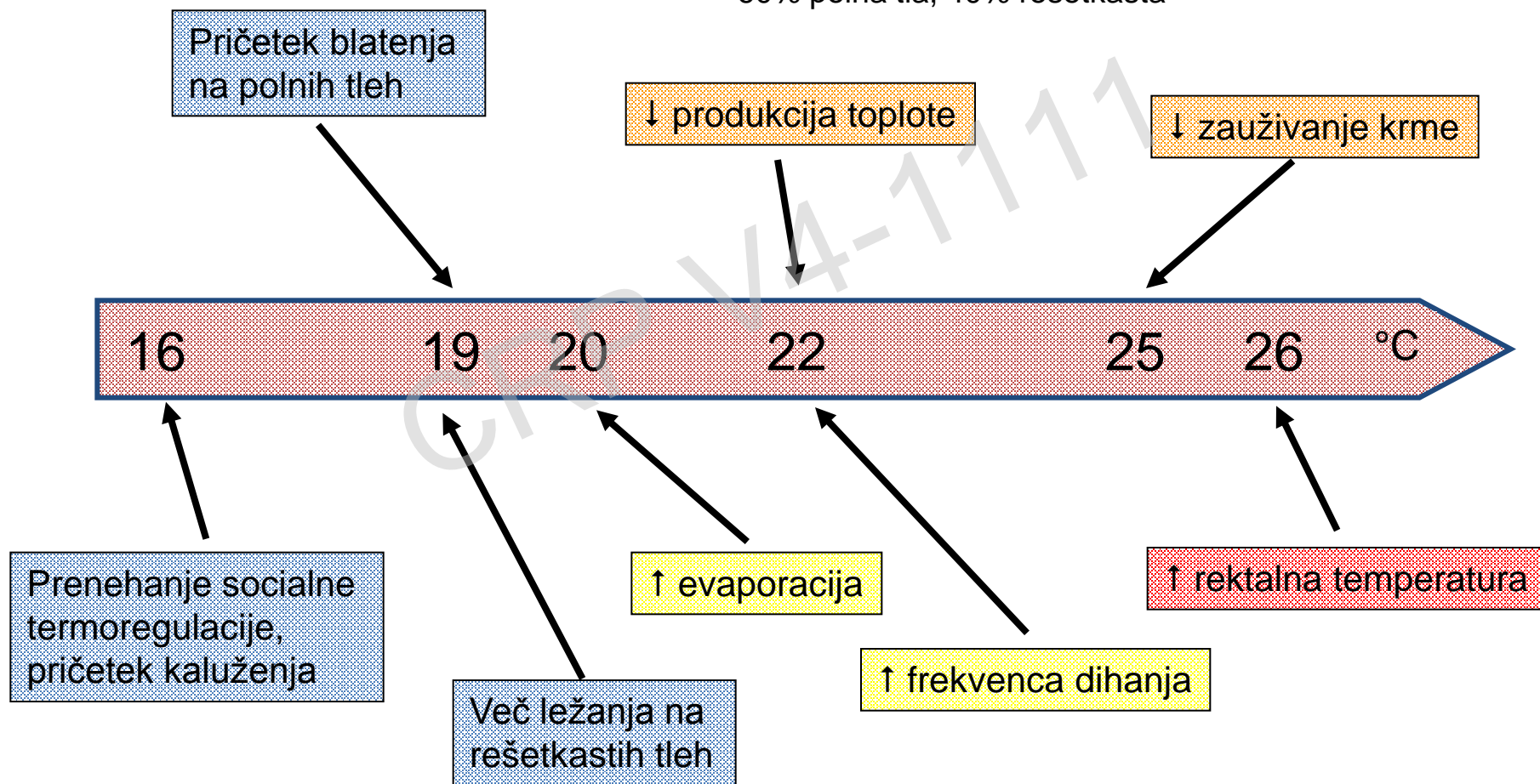

Prilagajanje na \uparrow temperaturo in vlažnost

Poskus s 60 kg pitanci v skupinah

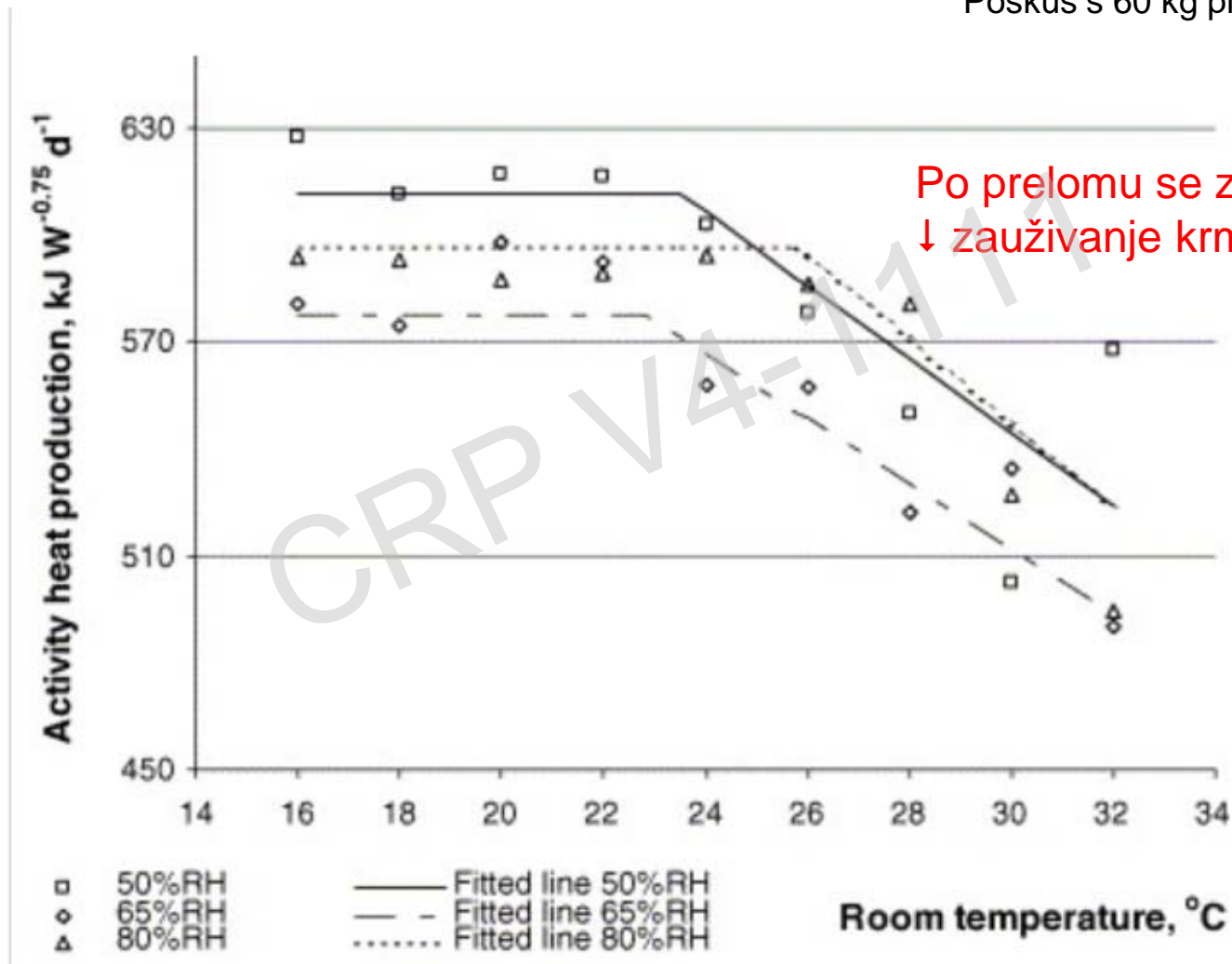
9 opazovalnih dni, vsak dan $\uparrow T$ za 2°C (s 16°C na 32°C),
60% polna tla, 40% rešetkasta

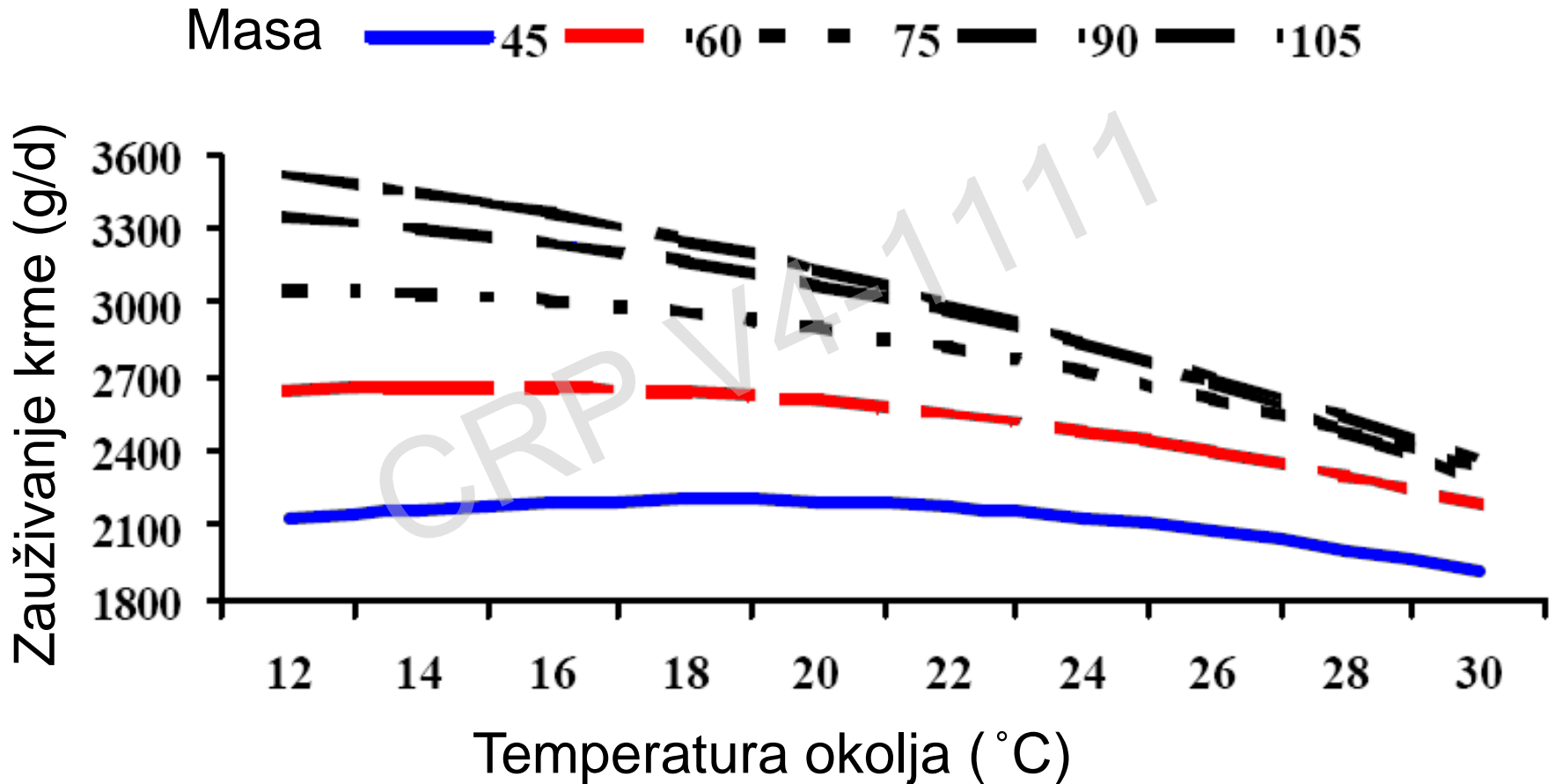
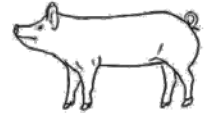
Zaužívanje krme pri \uparrow temperaturi & vlažnosti

Poskus s 60 kg pitanci v skupinah

Vpliv temperature okolja na zauživanje

Vročina: valjanje v blatu in urinu

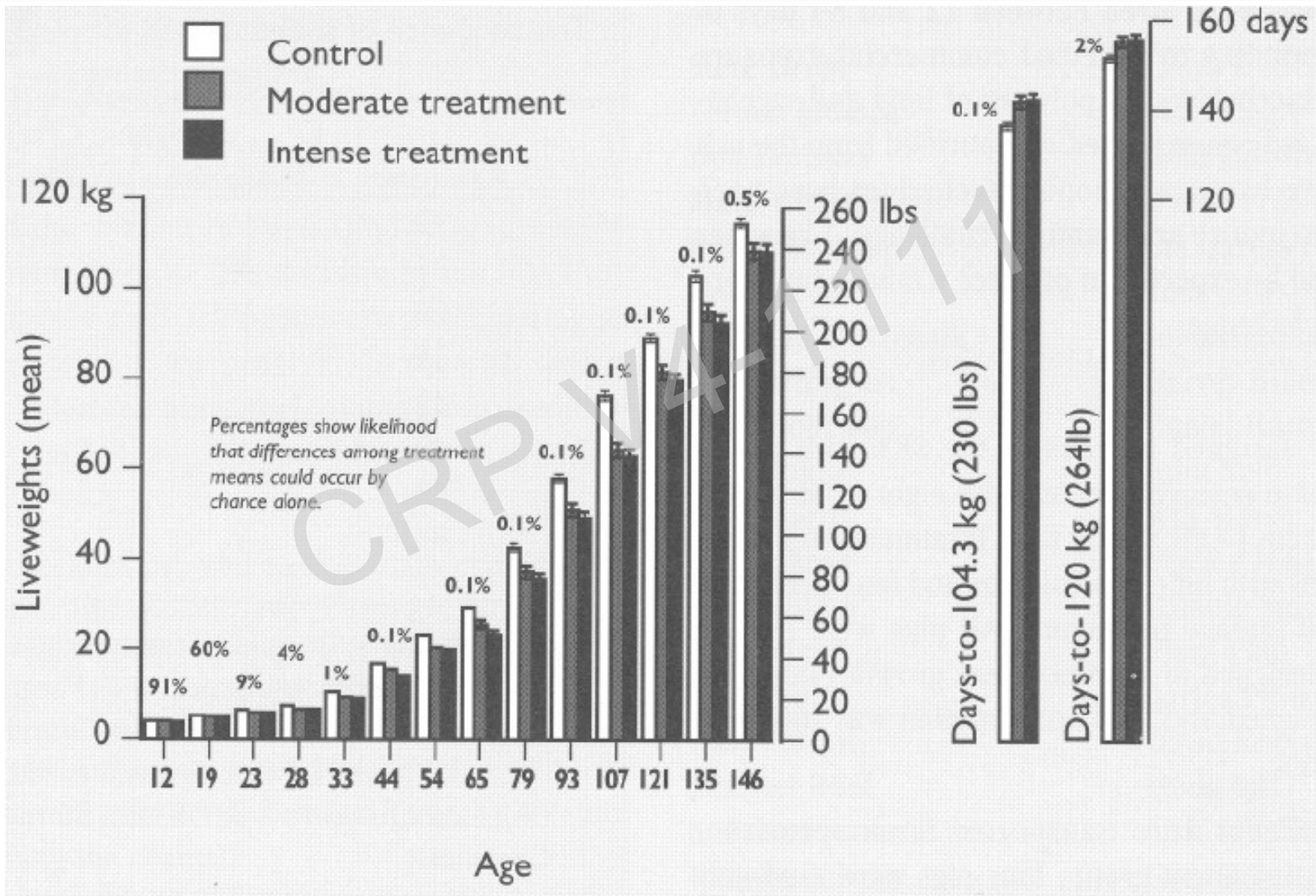
Valjanje v lastnih izločkih → za prašiče izhod v sili → za ↓ vročinskega stresa

Tovrstno obnašanje v vročini ← znak slabega počutja

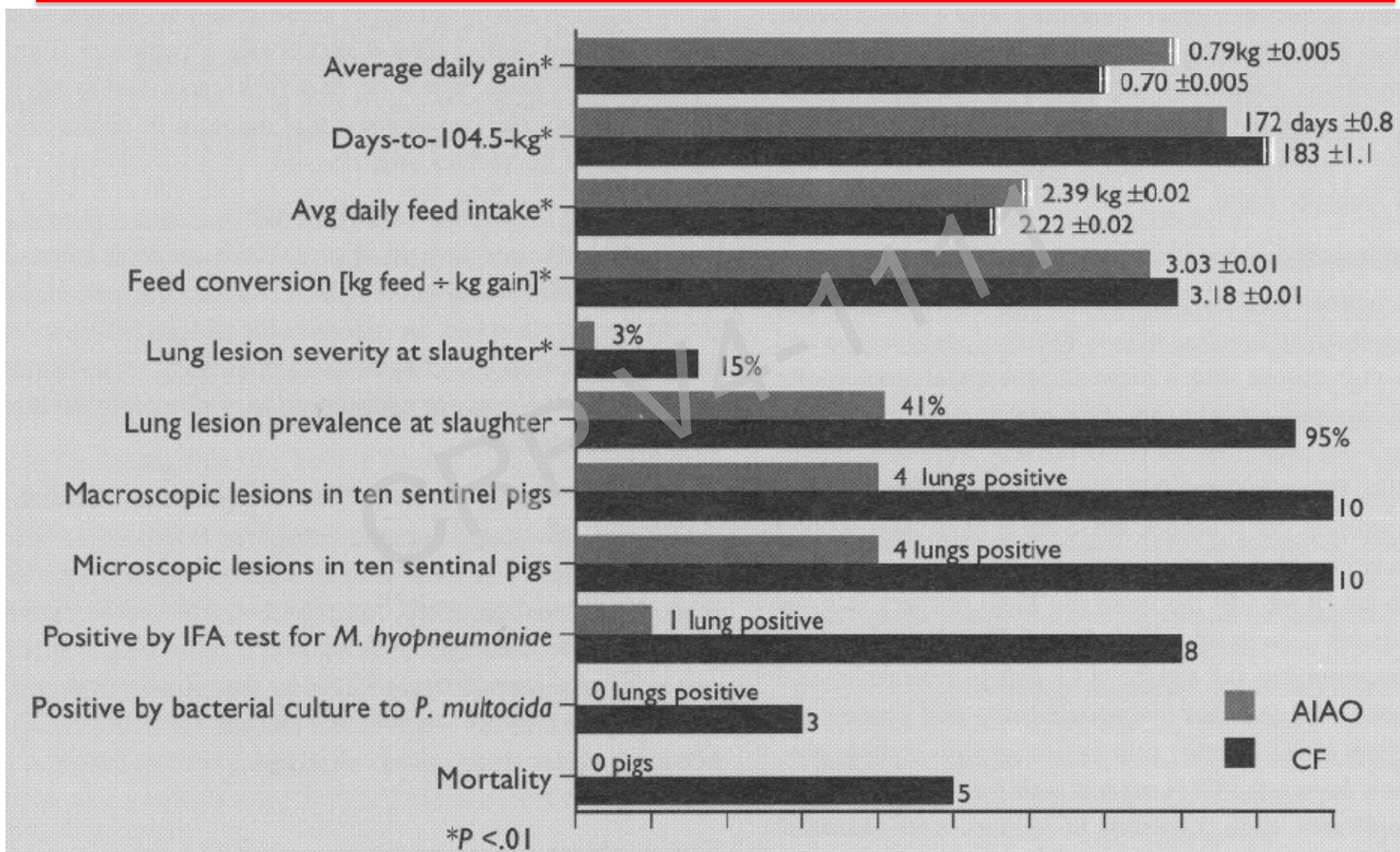
Kaluženje

Vpliv okužb na telesno maso

CF / AIAO – vpliv na zdravje in rast v pitanju

Prednosti AIAO v primerjavi z CF

- Preprečevanje prenosa določenih bolezni
- Boljši dnevni prirasti, zauživanje krme, konverzija krme
- Manjše izgube (pogin in izločitve)
- Manj opaznih pljučnic in atrofičnega rinitisa ob zakolu
- Po starosti bolj izenačene skupine – lažja skrb
 - optimalna temperaturo/ventilacijo v hlevih
 - prilagojena sestava krme & menjavanje

Potrebna površina na žival

Stranska lega

Ležanje

Prsna lega

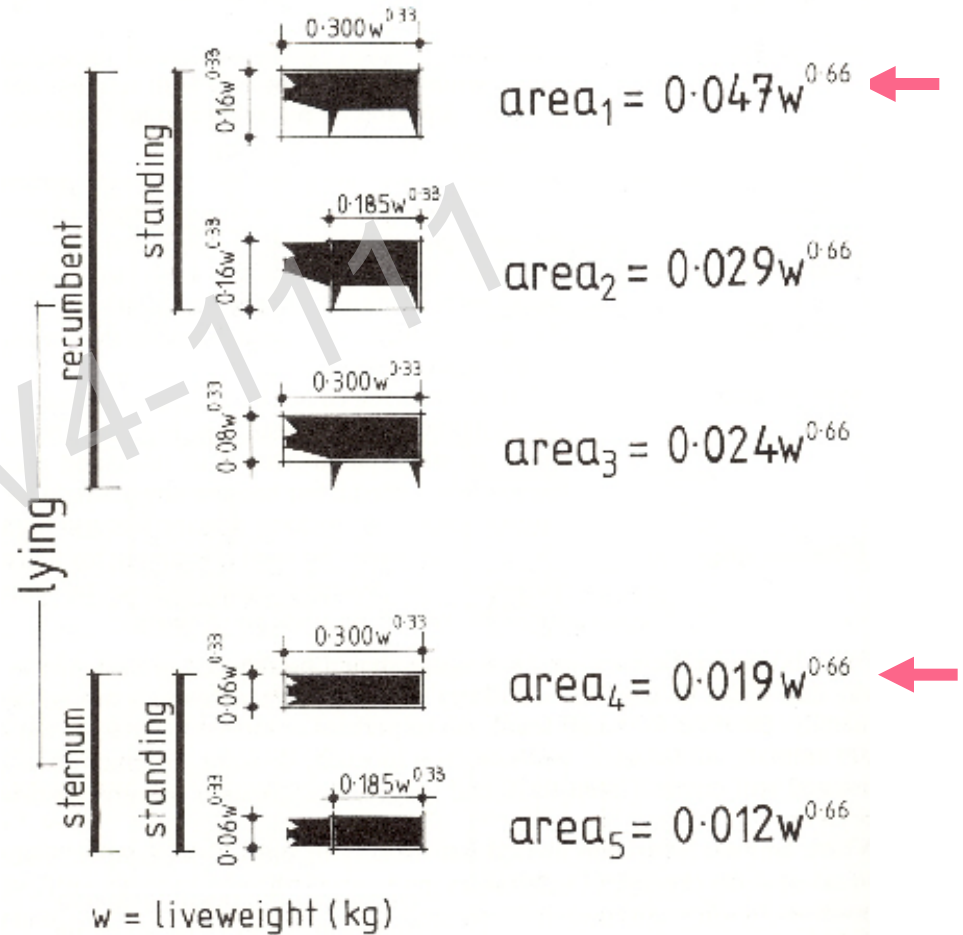

FIGURE 8.12 Pigtopographs showing area of pig when standing or lying.

Potrebna površina na prašiča (2)

Prostor na prašiča $S_t = S_b + S_d + S_s + S_r$

S_b – statični prostor (body space)
- prostor za počivanje

S_d – dinamični ali ergonomski prostor (dynamic or ergonomic space) in prostor za obnašanje (behavioural space) - prostor za izvajanje obnašanja in opravljanje osnovnih aktivnosti (vstajanje vleganje)

S_s – socialni prostor (social space) - potrebni prostor za medsebojne kontakte, oskrbo

S_r – ostali prostor (residual space) in sistemski prostor (system space) - ostanek prostora in prostori, ki je potreben zaradi postopkov z živali

Površina za počivanje:

Stranska lega $0.047 W^{0.66}$

Prsna lega $0.019 W^{0.66}$

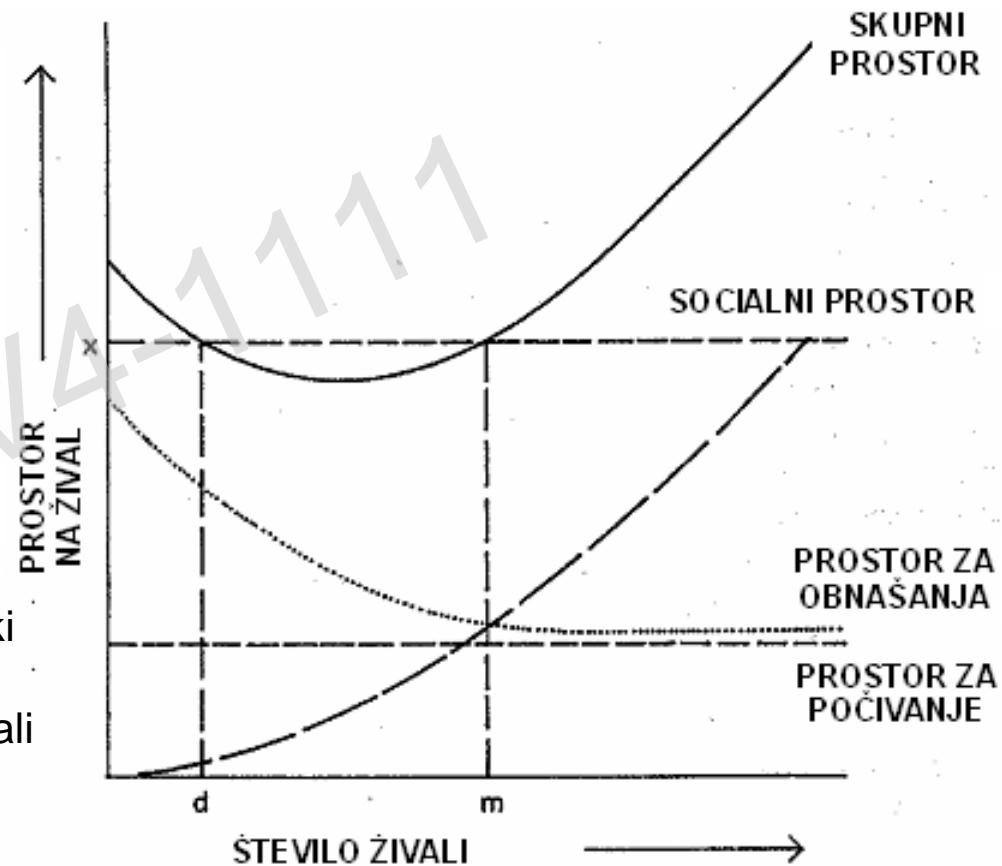

Figure 1 Critical space level

Trend spreminjanja mase v tedenskih intervalih

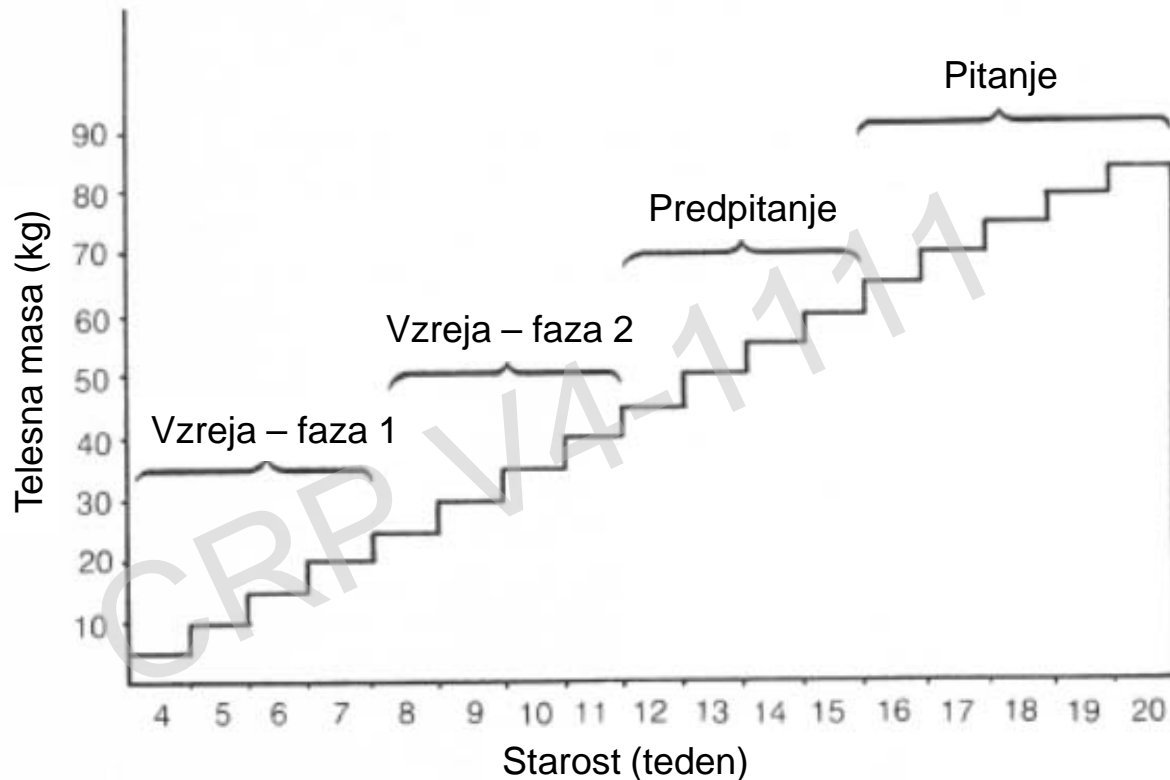

FIGURE 7.4 A simple illustration of the trend in pig liveweights at weekly intervals between weaning at 5 kg liveweight and 90 kg.

Prašič maso od odstavitve (6-7 kg) do 100 kg poveča za 18x, tudi telesne mere se mu zelo povečajo

Ob naselitvi dovolj prostora → ali dovolj tudi ob izselitvi?

Možna variacija pri zauživanju krme in prirastu v skupini s preveliko gostoto naselitve

12 bolj dominantnih → jedo glede na apetit

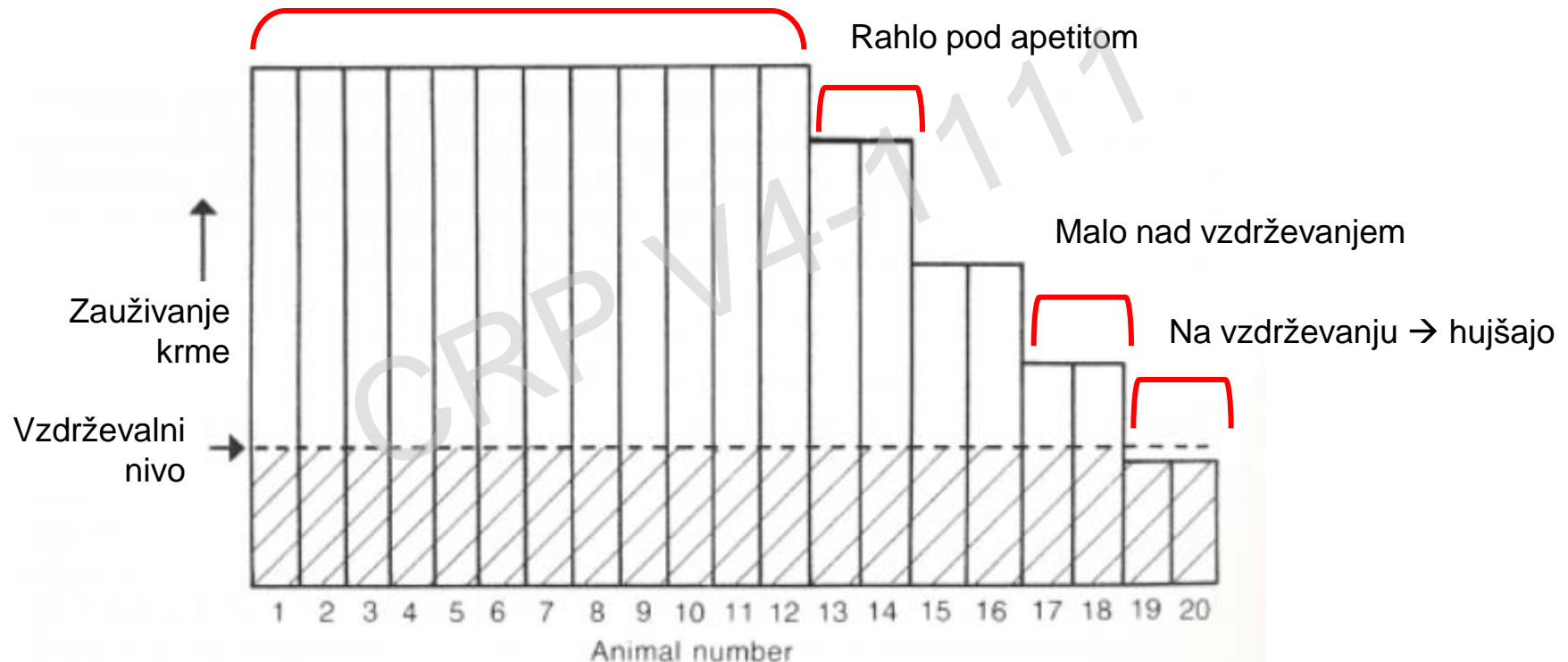

FIGURE 7.5 Possible variation in food intake and performance within a group of pigs associated with overstocking.

Agresija & grizenje repov

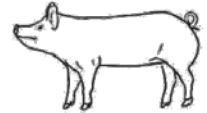
- Vzroki:
 - Prevelika gostota naselitve
 - Ne zadostna ventilacija
 - Pomanjkanje materiala za zaposlitev
 - Pomanjkanje vode
 - Zamik v času krmljenja
 - Sestava krme
- Preprečevanje!
- Preselitev poškodovanih prašičev

Slaba konverzija krme (nad 3)

- Vzroki:
 - Prezračevalni sistem: preprih ali slaba kakovost zraka
 - Neprimerna temperatura
 - Mrzli & mokri boksi ob naselitvi
 - Pogosto preseljevanje in mešanje v pitanju
 - Pregroba meljava žit
 - Nespremljanje rastne krivulje & brez faznega krmljenja
 - Razmetavanje krme

Kontrolna lista – pitališče (1)

- Očiščeni in razkuženi boksi/sobe pred vsako vselitvijo
- Naselitev izenačenih skupin
- Izogibanje mešanju med skupinami
- Kontrola in prilagajanje temperature starosti
- Kontrola & vzdrževanje prezračevalnega sistema
- Izogibanje preveliki gostoti naselitve

Kontrolna lista – pitališče (2)

- Prilagajanje sestave krmne mešanice starosti
- Kontrola kakovosti krme in zauživanja dnevno
- Redna kontrolna tehtanja
- Tedensko prilagajanje količine krme masi živali
- Dnevno pregled šibkih in bolnih prašičev
- Dogovor o številu s kupcem pred oddajo
- Pred transportom namestitev v objekt za nakladanje
- Odvzem krme 12 h pred transportom

“Take home message” oz. pomnite ...

Prašič ima v hlevu omejen izbor

Rejec nudi okolje prašiču

Skrb za dobro počutje je na rejcu!